

ОРГАНІЗАЦІЯ ПРОТИДІЇ КВАРТИРНИМ КРАДІЖКАМ З УРАХУВАННЯМ СУЧАСНОЇ ОПЕРАТИВНОЇ ОБСТАНОВКИ В УКРАЇНІ

Рижков Е. В.

Євроінтеграційні процеси в Україні покладають на державу додаткові зобов'язання щодо захисту прав і свобод громадян, включаючи право на недоторканність житла. Виконання цього завдання передбачає дотримання європейських стандартів, оптимізація діяльності правоохоронних органів щодо виявлення, попередження та припинення злочинів, зокрема крадіжок з проникненням у житло.

Становлення України як демократичної правової держави супроводжується цілим рядом негативних явищ і процесів, серед яких ріст злочинів корисливої спрямованості. Це викликає необхідність звернення до теоретичних і прикладних механізмів протидії сучасній корисливій злочинності й теоретико-методологічного осмислення ситуації, що склалася в Україні. Вихід України з кризового стану тісно пов'язаний з подоланням корисливої злочинності, що завдають серйозної шкоди населенню й посягають на найважливіші інтереси громадян - їх особисту майнову безпеку, украй необхідну для стабільного та благополучного життя [1, 242]. Крім того, крадіжки з проникненням у житло приносять власникам постійну заклопотаність і гостре занепокоєння за своє майно. Адже в умовах економічної нестабільності й соціальної незахищеності потерпілим украй складно відновити втрачену в результаті таких злочинних посягань власність.

Конституція України проголошує, що людина, її життя, честь і гідність, недоторканність і безпека визнаються найвищою соціальною цінністю, та передбачає захист прав і свобод кожного громадянина. Право особи на недоторканність житла чи іншого володіння закріплене в ст. 30 Конституції України [2]. На сучасному етапі реалізація цих положень у державі потребує вирішення великої кількості різних проблем, серед яких - зменшення рівня корисливої злочинності, зокрема того виду, який спеціалізується на крадіжках із квартир громадян.

Незважаючи на постійну увагу МВС України до питання протидії крадіжкам із квартир громадян, оперативна обстановка в цьому напрямку все ще залишається складною. Кількість квартирних крадіжок зростає [3]. Аналіз статистичних даних щодо стану злочинності й проведено дослідження судово-слідчої практики підтверджує, що проблема боротьби з крадіжками з проникненням у житло не тільки не втрачає своєї актуальності, а й потребує постійного вивчення.

За даними Генеральної прокуратури України, за 12 місяців 2013 року органами внутрішніх справ зареєстровано 242646 злочинів, передбачених ст. 185 КК України (крадіжка), з них учинено: зі складів, баз, магазинів та інших торговельних точок - 14841, з квартир - 17450, з дач, садових будинків - 4532. Серед цієї кількості в 72923 провадженнях особам було повідомлено про підозру у вчиненні крадіжок, з них: зі складів, баз, магазинів та інших торговельних точок - 6626, з квартир - 4537, з дач, садових будинків - 1335. 69173 кримінальні провадження за фактами вчинення крадіжок (серед яких: зі складів, баз, магазинів та інших торговельних точок - 6270, з

квартир - 4148, з дач, садових будинків - 1272) були направлені до суду з обвинувальним актом. Усього за 12 місяців 2013 року було закрито 232514 кримінальних проваджень за фактами вчинення крадіжок, серед яких: зі складів, баз, магазинів та інших торговельних точок - 9027, з квартир - 6446, з дач, садових будинків - 2516 [4].

Питання захисту громадян від злочинних посягань, а також протидії спробам криміналізації суспільства, нейтралізації негативних соціальних тенденцій в умовах побудови сучасної правової держави набувають першочергового значення. Особливу актуальність ці питання набувають в умовах зміни влади в країні, поширення територіальних конфліктів, активізації злочинних проявів корисливо-насильницького спрямування. Над теоретичними й практичними проблемами боротьби з корисливою злочинністю, складовою частиною якої є й квартирні крадіжки, працювало багато вчених. Питання протидії крадіжкам із квартир громадян досліджували В.М. Аполлонов, В.М. Аتماжитов, А.В. Баб'як, О.М. Бандурка, В.А. Батенав, В.С. Бондар, І.І. Бондаренко, М.О. Бурнашев, І.І. Велікошин, В.Я. Горбачевський, С.М. Гусаров, В.І. Давидов, О.Ф. Долженков, В.П. Захаров, М.В. Зюзіна, В.А. Ільчов, А.А. Лискін, Б.Я. Нагіленко, А.М. Назаренко, Д.Й. Никифорчук, Ю.Ю. Орлов, В.Л. Ортинський, М.А. Погорєцький, В.Д. Пчолкін, В.Г. Самойлов, М.В. Сташак, В.І. Ткаченко, В.С. Фещук, О.Г. Швидкий, М.С. Шелвельов, В.В. Шендрік, О.О. Юхно та ін. Однак сьогодні існує об'єктивна необхідність удосконалення організації протидії крадіжкам із квартир громадян з урахуванням сучасної соціально-економічної обстановки в суспільстві, вивчення причин, що їх породжують, і розробки на цій основі нових способів протидії крадіжкам із квартир громадян. Тому метою цієї статті є дослідження сучасних проблем організації протидії квартирним крадіжкам з урахуванням сучасної обстановки в Україні.

Слід зазначити, що квартирні крадіжки завдають серйозної шкоди не лише окремим особам, а й суспільству, його матеріальному добробуту. Тим самим вони змінюють стан оперативної обстановки, який напругу впливає на рівень державної безпеки. Так А.М. Кузьменко, досліджуючи оперативну обстановку як категорію безпекознавства, визначає її як складне поняття, яке складається з елементів економічної, політичної, ідеологічної, соціальної, криміногенної та інших видів обстановок у тому чи іншому суспільстві або регіоні. Зазначені види обстановок у цьому разі виступають як чинники, основоформуєчі передумови оперативної обстановки, що впливають на вибір тактики протидії злочинності [5].

Розглядаючи процес розслідування квартирних крадіжок як продукт взаємодії суб'єктів кримінально-процесуальної й оперативно-розшукової діяльності, слід зазначити, що ефективна протидія квартирним крадіжкам має бути неодмінно пов'язана з провадженням справедливого кримінального судочинства та оперативно-розшукової діяльності з метою встановлення об'єктивної істини, дотримання прав і свобод громадян в Україні, що залежить як від професіоналізму працівників

оперативних підрозділів ОВС при вирішенні приватних завдань ОРД [6, 378], так і вмілої організації цієї діяльності слідчим.

О.Г. Швидкий зазначає, що найкращою формою взаємодії слідчих з органами дізнання є виділення одного співробітника відповідної служби для постійної допомоги слідчому протягом усієї роботи в справі. Така форма взаємодії, при керівній ролі слідчого, звільняє останнього від необхідності писати безліч доручень, дозволяє оптимально використати методи й засоби, які є на озброєнні оперативно-розшукових апаратів, і тим самим дає можливість більш ефективно проводити роботу з розкриття злочинів і викриття осіб, які їх скоїли [8, 279]. Зазначену форму співпраці при розслідуванні фактів крадіжок особистого майна громадян необхідно розвивати й удосконалювати.

Роль оперативних підрозділів під час встановлення осіб-злочинців і розшуку викраденого майна є ключовою й повною мірою розкривається при проведенні оперативно-розшукових заходів, серед яких, за результатами досліджень М.С. Шевельова, найбільш ефективними в справах про злочини проти власності є: опитування - 94,1 %, наведення довідок - 89,3 %, спостереження - 85,2 %, ототожнення особистості - 65,8 %, оперативне впровадження - 38,2 %, прослуховування телефонних переговорів - 34,8 %, обстеження приміщень, будівель, споруд, ділянок місцевості - 32,7 %, контроль поштових відправлень, телеграфних та інших повідомлень - 29,2 %, зняття інформації з технічних каналів зв'язку - 18,4 % [9, 20].

При цьому систему оперативно-розшукових заходів, що здійснюються в ході протидії квартирним крадіжкам, можна класифікувати за трьома категоріями: 1) заходи, що проводяться оперативними працівниками без санкціонування керівника оперативного апарату та суду, оскільки вони не пов'язані з обмеженнями конституційних прав громадян; 2) заходи, що проводяться на підставі постанови, затвердженої керівником органу, що здійснює оперативно-розшукову діяльність; 3) заходи, що проводяться після відповідного санкціонування: затвердження постанови керівником оперативного підрозділу й винесення судового рішення (ухвали), оскільки вони об'єднують конституційні права людини й громадянина.

Варто також зазначити, що використання оперативних засобів і методів при взаємодії слідчого з оперативними працівниками передбачає дотримання певних умов. По-перше, оперативно-розшукові засоби й методи повинні застосовуватися лише в разі гострої потреби. Перед тим, як звернутися по допомогу до оперативного працівника, доцільно з'ясувати, чи не простіше отримати ці самі дані процесуальним шляхом, через те що доцільне застосування слідчих і оперативно-розшукових засобів і методів передбачає економічне їх використання, отримання кращих результатів з найменшими витратами. По-друге, як зазначає О.Г. Швидкий, застосування оперативних засобів і методів вимагає забезпечення правильного поєднання дій слідчого й оперативного працівника [8, 280].

Значний вплив на модель поведінки, тактику дій, а також на способи застосування засобів спеціальної техніки справляє конкретна оперативна обстановка, яка склалася на території обслуговування оперативного підрозділу. Сучасний стан в Україні характеризується політичною й економічною нестабільністю, активізацією сепаратистських настроїв у суспільстві, внутрішньою й

зовнішньою міграцією, зазіханнями на територіальну цілісність держави. Ми вважаємо, що вміння своєчасно реагувати на оперативну ситуацію, змінюючи оперативну обстановку в потрібному ОВС напрямку, вкрай необхідне для отримання позитивного результату. До складових елементів оперативної обстановки, які впливають на ефективність протидії квартирним крадіжкам, можна віднести:

- географічні й соціально-економічні особливості території обслуговування;

- стан злочинності й порушень громадського порядку;
- сили і засоби протидії правопорушенням;

- результативна діяльність оперативних підрозділів щодо оперативного здійснюють обслуговування території.

Залежно від результатів аналізу й оцінки зібраної інформації можуть прийматися наступні рішення:

- про активізацію роботи осіб, які сприяють ОВС на конфіденційній основі, у криміногенному середовищі для отримання більш повних даних про злочинні задуми окремих осіб;

- про заведення справ оперативного обліку різної категорії;

- про підготовку осіб, які мають підходи до виявлених груп, до сприяння на конфіденційній основі з органами внутрішніх справ.

Джерелами даних про стан оперативної обстановки, необхідними в організації інформаційно-аналітичного забезпечення протидії квартирним крадіжкам можуть слугувати: дані, отримані в процесі слідства й у ході ведення справ оперативного обліку; інформація з конфіденційних джерел та інші відомості; обмін між оперативними підрозділами інформацією про осіб, що здійснюють квартирні крадіжки.

Неодмінним елементом інформаційного забезпечення протидії квартирним крадіжкам є правильне використання системи обліків. Так, за висловлюванням М.В. Зюзіної, типовою помилкою при розслідуванні квартирних крадіжок є незастосування (застосування не на належному рівні) обліків [10, 15]. Зазначимо, що застосування оперативно-довідкових, розшукових і криміналістичних обліків доречно в межах організаційно-тактичних форм взаємодії при виявленні осіб та їхніх груп, документуванні їх злочинної діяльності, затриманні злочинців у ході реалізації оперативних матеріалів, що знаходить своє відображення на різних етапах розслідування [11]. Це і складання узгоджених планів, і спільне проведення слідчих (розшукових) дій та інших заходів, які матимуть найбільшу ефективність при розкритті вказаної категорії злочинів.

Говорячи про використання системи обліків у протидії квартирним крадіжкам, вважаємо влучним висловлювання В.С. Бондаря, який пропонує застосовувати комплексний підхід до використання спеціальних знань в обліковій діяльності. На його думку, у конкретних нормах має визначитись процесуальний статус спеціаліста-криміналіста щодо ведення обліків у кримінальних провадженнях і права суб'єктів доказування доручати проведення перевірок за обліками. У відомчих нормативно-правових актах має бути визначено права, обов'язки співробітників, які здійснюють пошуково-аналітичну діяльність, порядок виконання перевірок і взаємодії зі слідчими й оперативними підрозділами, а також іншими підрозділами експертної служби [12, 175, 179].

Важливу роль в інформаційно-аналітичному забезпе-

ченні протидії квартирним крадіжкам відіграє інформація, отримана від співробітників негласного апарату ОВС. До сприяння в протидії цій категорії злочинів доцільно залучати осіб з числа так званих “стійких авторитетів”, що відійшли від злочинної діяльності, утримувачів квартир-притонів, інших осіб, які внаслідок свого способу життя або професії можуть володіти інформацією про діяльність осіб, які займаються крадіжками. Крім того, необхідно використовувати можливості об’єктових конфіденційних джерел у місцях тимчасового поселення злочинців-гастролерів. Також у виявленні фактів збуту викраденого можуть бути корисними особи, які діють на ринках, об’єктах торгівлі будь-якої з форм власності, особи з числа водіїв таксі, які перевозять підозрілих осіб до об’єктів, намічених для злочинного посягання або проведення дозвілля, що транспортують викрадене майно. Вони, як правило, запам’ятовують імена, прізвиська, прикмети злочинців, адреси їх висадки (посадки). Слід зазначити, що сучасним КПК передбачено використання конфіденційного співробітництва (ст. 275 КПК) [7]. Водночас ми вважаємо, що конфіденційне співробітництво має знаходитися за межами публічності й належати виключно до компетенції оперативних підрозділів. Тому необхідно переглянути положення КПК щодо можливості слідчого встановлювати таку співпрацю.

Робота оперативних підрозділів щодо виявлення осіб, які вчиняють квартирні крадіжки, полягає в здійсненні таких заходів:

аналітична робота з вивчення тенденцій вчинення квартирних крадіжок на території, що обслуговується, злочинного елементу й механізму формування злочинних груп, що займаються вчиненням квартирних крадіжок; планування й розстановка сил служб кримінальної міліції в процесі оперативного обслуговування території; взаємодія служб кримінальної міліції з іншими підрозділами ОВС.

Водночас, на нашу думку, головним елементом у тактиці протидії квартирним крадіжкам є аналітична робота, яка, зазвичай, включає оброблення й дослідження всієї раніше зібраної та первинної інформації про виникаючі угруповання, раніше судимих, їхні зв’язки, осіб, які ведуть аморальний спосіб життя, лідерів, злочинних авторитетів і злочинців у законі, які не відбувають кримінального покарання.

В організації протидії квартирним крадіжкам можуть виникати різні вихідні типові оперативно-тактичні ситуації, зумовлені джерелом інформації про вчинену квартирну крадіжку, для розв’язання яких проводиться комплекс дій, спрямованих на отримання необхідної інформації. Як зазначає В.С. Фецул, враховуючи передовий досвід боротьби зі злочинністю, збір інформації про злочини, що вчинені або що готуються, а також осіб, причетних до цих правопорушень, має здійснюватися за двома основними напрямками пошуку: оперативному та інформаційному [13, 112]. У нашому випадку оперативний пошук являє собою сукупність розвідувально-пошукових заходів по виявленню осіб, підозрюваних у скоєнні квартирних крадіжок. Він здійснюється за допомогою використання конфіденційних джерел, спеціальної техніки, проведення прихованого спостереження, опитувань, особистого пошуку тощо. Інформаційний пошук передбачає, передусім, роботу з наявними в ОВС масивами інформації. Відомості про осіб, підозрюваних у підготовці й вчиненні квартирних крадіжок, містяться в обліках, рапортах працівників ОВС, заявах громадян, повідомленнях осіб,

які сприяють на конфіденційній основі тощо.

Говорячи про вдосконалення інформаційно-аналітичної складової протидії квартирним крадіжкам слід також розглянути можливості аналітичного (розвідувального) пошуку в соціальних мережах, під якими розуміють інтерактивні багатокористувацькі сайти, контент яких наповнюється його відвідувачами, з можливістю вказівки будь-якої інформації про окрему людину, за якою аккаунт користувача зможуть знайти інші учасники мережі. Такі мережі складаються з груп вузлів, якими є соціальні групи, особистості та індивідууми [14, 13]. Соціальні мережі мають величезний криміногенний потенціал - можливість використання соціальної взаємодії всередині інформаційно-телекомунікаційних мереж як для підготовки й здійснення злочину, так і для формування злочинної або вкритимної поведінки користувача.

Так, останнім часом ОВС часто доводиться стикатися з випадками вчинення крадіжок із помешкань громадян “просунутими” злодіями, які підшукують своїх жертв за допомогою соціальних мереж. Прямою наводкою для домушників слугують викладені користувачами фрази: “Іду у відпустку в Емірати” або “Зайнятий весь день на роботі”. Кмітливим злодіям залишається дізнатися IP-адресу обладнання жертви, за якою визначити місцеве знаходження її квартири [15].

Зважаючи на це, окрім загальних профілактичних заходів значну користь у протидії квартирним крадіжкам і запобіганні іншим суспільно небезпечним діянням принесе функціонування в Україні системи правоохоронного моніторингу Інтернет [16, 88-89]. При цьому доречним буде використання пропонованих Ю.В. Степановим операндів і програмних засобів Quintura Search, “Аналіз результатів пошуку” та ін. [17, 17].

Отже, протидія квартирним крадіжкам оперативними підрозділами ОВС України є особливо актуальною з огляду на зростання кількості злочинів корисливої спрямованості у зв’язку з нестабільним соціально-економічним становищем в Україні. Правоохоронні органи, які покликані відстоювати конституційні права та інтереси громадян, зобов’язані забезпечити ефективну протидію зазіханню на права власності та недоторканності житла чи іншого володіння особи. Водночас ефективність протидії квартирним крадіжкам забезпечуватиметься за умови врахування оперативними підрозділами ОВС України сучасної обстановки в Україні загалом. Оперативні підрозділи при вирішенні оперативно-тактичних завдань мають застосовувати в межах законодавства творчу ініціативу, розвивати творчий потенціал щодо виконання завдань боротьби зі злочинністю. Тому, як ми вже зазначали, слід переглянути положення КПК, що позбавляють оперативного працівника творчої ініціативи в рамках оперативного супроводу кримінального провадження.

Важливим аспектом організації протидії квартирним крадіжкам є налагоджена взаємодія оперативного працівника зі слідчим у процесі розслідування кримінальних проваджень. Слід переглянути положення КПК [7], що змінюють специфіку процесу взаємодії оперативного працівника зі слідчим у процесі розслідування кримінальних проваджень. Необхідно скасувати положення ч. 2 ст. 41 КПК України та п. 1.8 міжвідомчої Інструкції про організацію проведення негласних слідчих (розшукових) дій і використання їх результатів у кримінальному провадженні, якими обмежено можливість оперативних працівників самостійно організовувати свою роботу.

Адже творча ініціатива оперативного працівника (у межах законодавства) має бути попереду процедурних обмежень, даючи можливість розвиватися творчому потенціалу оперативно-розшукової діяльності.

Слід зосередити увагу на нових перспективних способах організації інформаційно-аналітичного забезпечення протидії квартирним крадіжкам, зокрема використання соціальних мереж з метою попередження та припинення цього виду злочинів.

Література

1. Назаренко А.М. Кримінологічний аналіз сучасного стану квартирних крадіжок в Україні / Анатолій Миколайович Назаренко // Науковий вісник Національної академії внутрішніх справ. - К.: НАВС, 2013. - № 3. - С. 239-245.
2. Конституція України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР // Відомості ВР України від 23.07.1996. - К., 1996. - № 30. - С. 141.
3. "Непрохані гості": в Україні зростає кількість квартирних крадіжок / О. Лашенко, М. Набока // Радіо Вільна Європа/Радіо Свобода. - [Електронний ресурс]: <http://www.radiosvoboda.org/content/article/2045809.html>.
4. Єдиний звіт про кримінальні правопорушення за січень-грудень 2013 року // Генеральна прокуратура України: Офіційний веб-портал. - [Електронний ресурс]: http://www.gp.gov.ua/ua/stst2011.html?_m=fslib&_t=fsfile&_c=download&file_id=185282.
5. Кузьменко А.М. Оперативна обстановка як категорія безпекознавства / А.М. Кузьменко // Юридичний журнал. - К.: Юстініан, 2006. - № 11.
6. Теория оперативно-розсыскной деятельности: [Учебник] / Под ред. К.К. Горяинова, В.С. Овчинского, Г.К. Сенилова. - М.: ИНФРА-М, 2007. - 832 с.
7. Кримінальний процесуальний кодекс України від 13.04.2012 № 4651-VI // Голос України від 19.05.2012. - К., 2012. - № 90-91.
8. Швидкий О.Г. Взаємодія слідчих та оперативних підрозділів при розслідуванні квартирних крадіжок: проблеми й перспективи / О.Г. Швидкий // Науковий вісник Юридичної академії МВС. - Дніпропетровськ, 2005. - Спец. випуск № 1 (23). - 324 с. - С. 277-283.

9. Шевелев Н.С. Использование оперативно-розсыскных возможностей в раскрытии и расследовании преступлений против собственности: автореф. дис.... канд. юрид. наук: спец. 12.00.09 / Н.С. Шевелев. - Краснодар, 2010. - 26 с.

10. Зюзина М.В. Ситуационный подход в криминалистической методике расследования и судебного следствия по уголовным делам о квартирных кражах: автореф. дис. ... канд. юрид. наук; 12.00.09 / М.В. Зюзина. - Краснодар, 2012. - 18 с.

11. Бурнашев Н.А. Расследование краж, совершаемых в условиях крупного города: (учебное пособие). - М., 1983. - 66 с.

12. Бондар В.С. Проблемы теории і практики використання спеціальних криміналістичних знань у розслідуванні крадіжок з проникненням у житло: дис.... канд. юрид. наук; спец. 12.00.09 / В.С. Бондар. - К.: Академія адвокатури України, 2008. - 226 с.

13. Фецуку В.С. Оперативно-розсыскное обеспечение раскрытия квартирных краж: дис. ... канд. юрид. наук; спец. 12.00.09 / В.С. Фецуку. - СПб., 2006. - 176 с.

14. Крыгина Н.В. Влияние через социальные сети / В. Чернец, Т. Базлова, Э. Иванова; под ред. Н.В. Крыгиной. - М.: Фокус-Медиа, 2010. - 200 с.

15. У столиці бум квартирних крадіжок / Людмила Михайлова // Golos.ua: (сайт новин). - [Електронний ресурс]: http://ua.golosua.com:8080/ekonomika/14_02_16_v_stolitse_bum_kvartirnyih_kraj_video.

16. Гавловський В.Д. Суб'єкти правоохоронного моніторингу соціальних мереж / В.Д. Гавловський // Бюлетень з обміну досвідом роботи. - К., 2013. - № 196 (т). - С. 88-96.

17. Степанов Ю.В. Використання комп'ютерних засобів для вирішення завдань оперативної розробки: автореф. дис. ... канд. юрид. наук; спец. 12.00.09 / Ю.В. Степанов. - Львів: ЛьвДУВС, 2009. - 22 с.

Рижков Е.В.

*кандидат юридичних наук, доцент
Донецький юридичний інститут МВС України
Надійшла до редакції: 01.11.2013*

УДК 343.6

РЕАЛЬНОСТЬ ПОГРОЗИ ВБИВСТВОМ ПРИ КВАЛІФІКАЦІЇ СУСПІЛЬНО НЕБЕЗПЕЧНИХ ДІЯНЬ

Савченко О. О.

Собко Г. М.

Встановлення змісту ознаки реальності пов'язується з необхідністю вирішення спірних і дискусійних наукових проблем. У свою чергу, теоретичні проблеми ускладнюються неоднозначністю правового регулювання кримінальної відповідальності за погрози загалом і погрозу вбивством, зокрема. У Кримінальному кодексі України існують норми, в яких ознака реальності прямо вказана в диспозиції "якщо були реальні підстави побоюватись здійснення погрози" (ст. 129 КК України). В інших статтях ознака реальності не міститься в диспозиціях норм, що передбачають кримінальну відповідальність за погрозу, як, наприклад, погроза або насильство стосовно судді, народного засідателя, присяжного (ст. 377 КК України). На обов'язковість ознаки реальності не вказано в диспозиціях так званих двооб'єктних злочинів, в яких погроза, окрім психічної недоторканості окремої особи, посягає

й на порядок здійснення правосуддя, авторитет органів державної влади або інші об'єкти. Такі злочини наділені особливим ступенем суспільної небезпечності, оскільки погрожуючи, наприклад, судді, особа насамперед заподіює шкоду порядку здійснення правосуддя, у такому разі навіть нереальна погроза, висловлена стосовно судді або поєднана з вимогою вчинити майнові дії на користь винного, є кримінально каранною. У свою чергу, як вказує І.В. Самощенко, відсутність буквальної вказівки на реальність погрози пояснюється двома причинами. Коли погроза виступає способом вчинення злочину (розбій, грабїж, зґвалтування), її реальність обумовлена метою, яку бажає досягти злочинець. В інших випадках, де погроза закріплена у вигляді самостійного злочину, реальність погрози визначена особливим характером взаємовідносин винного та особи, яка сприймає погрози,